

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กรุงเทพมหานคร" นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการ เรียนการสอนของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ระดับเทียบเท่าประถมศึกษาซึ่งประกอบด้วย ชั้นเตรียม ชั้นต้น กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน กิจกรรม การวัดและประเมินผล การนิเทศ การศึกษา สภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาเอกสารต่าง ๆ

1.1 ศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรและคู่มือการจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หนังสือแบบเรียน ระยะเวลาการสอนวิชาทางศาสนา วารสารบทความ สถิติทางการศึกษา และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อผู้วิจัยจะได้ทราบถึงความสำคัญและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

1.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ให้เป็นหมวดหมู่เพื่อใช้ในการวิจัย

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนจากโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 37 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 37 คน ครูชั้นต้นและชั้นเตรียม จำนวน 342 คน นักเรียนชั้นเตรียม 3 (เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 1479 คน

ในการ เลือกตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนโรงเรียน พุทธศาสนาวินิจฉัย ในกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ มีทั้งหมด 37 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย ทั้ง 37 โรงเรียน โดยใช้ประชากรที่เป็นผู้บริหารทั้ง 37 คน แล้วเลือกตัวอย่างประชากรครู ชั้นเตรียม ชั้นต้น ใช้เกณฑ์การเลือกร้อยละ 50 ของแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มแบบง่าย จากประชากร 342 คน ได้ตัวอย่างประชากรครู จำนวน 171 คน และนักเรียนใช้เกณฑ์การเลือก ร้อยละ 10 ของแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มแบบง่าย จากประชากรนักเรียน ชั้นต้น 3 1,479 คน จะได้ตัวอย่างประชากรนักเรียน จำนวน 148 คน (ประกอบ กรรณสูต 2528 : 8)

2.1 ประชากรผู้บริหาร

ได้จากผู้บริหารโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 37 โรงเรียน ได้ประชากรผู้บริหาร จำนวน 37 คน

2.2 ตัวอย่างประชากรครู

สุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนครู ชั้นเตรียม ชั้นต้น ในโรงเรียน พุทธศาสนาวินิจฉัยทั้งหมด 342 คน ได้ตัวอย่างประชากรครู จำนวน 171 คน

2.3 ตัวอย่างประชากรนักเรียน

สุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของจำนวนนักเรียน ชั้นต้น 3 ในโรงเรียน พุทธศาสนาวินิจฉัยทั้งหมด 1,479 คน ได้ตัวอย่างประชากรนักเรียน 148 คน โดยมี รายละเอียดของการสุ่มแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
กรุงเทพมหานคร ที่เป็นประชากรและตัวอย่างประชากร

โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
1. วัดโสมนัสวรวิหาร	1	5	6
2. วัดสุทธาวาส	1	5	6
3. พุทธศาสนาวันอาทิตย์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	1	10	9
4. วัดประยุรวงศาวาส	1	7	9
5. วัดอนงคาราม	1	7	7
6. วัดสุวรรณาราม	1	5	5
7. วัดบาง เสาธง	1	6	5
8. วัดปฐมมุนตรอสรราราม	1	4	5
9. วัด เบญจมบพิตร	1	5	6
10. วัดนุญยประดิษฐ์	1	8	8
11. วัดบางสะแกใน	1	5	5
12. วัดราชคฤห์วรวิหาร	1	5	5
13. วัดบางมุลนาค	1	5	3
14. วัดภาษี	1	5	3
15. วัดยานนาวา	1	4	3
16. พุทธศาสนาวันอาทิตย์สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย	1	8	5
17. วัดพระศรีมหาธาตุ	1	5	4
18. วัดสุทัศน์ เทพวราราม	1	3	4
19. วัดอัมพวัน	1	3	3
20. วัดราชาธิวาสวิหาร	1	5	3
21. วัดเทพากร	1	3	3
22. วัดไชยทิศ	1	4	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
23. วัดทองศาลางาม	1	3	3
24. วัดเวฬุราชิน	1	3	3
25. วัดกัณฑ์ทาราม	1	2	3
26. วัดดาวดึงษาราม	1	3	3
27. วัดมะพร้าว เด็ย	1	4	3
28. วัดสุทัศน์เทพวราราม	1	6	5
29. วัดสันติธรรมาราม	1	3	2
30. วัดทุ่งครุ	1	3	2
31. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	1	5	2
32. วัดกฤหบดี	1	3	2
33. วัดปรีณายก	1	4	2
34. วัดเจ้ามูล	1	4	2
35. วัดวชิรธรรมสาธิต	1	5	2
36. วัดยางสถิตนาราม	1	4	2
37. วัดดิสนุการาม	1	2	2
รวม	37	171	148

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ
คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครู

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามนักเรียน

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบ
เลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน
โรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิทย์ เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา หลักสูตร การเรียน
การสอน กิจกรรม การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา สภาพแวดล้อมทั่วไปของ
โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 63 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
พุทธศาสนาวินาศิทย์ และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครู

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถาม
แบบเลือกตอบ จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
พุทธศาสนาวินาศิทย์ในด้าน การบริหารการศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน กิจกรรม
การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา สภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน ความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 55 ข้อ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอแนะและความคิดเห็นสภาพการจัด
การเรียนการสอนของโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิทย์ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามนักเรียน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการเรียน กิจกรรม สภาพแวดล้อมทั่วไป
ของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 33 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนในโรงเรียน
พุทธศาสนาวินิจฉัย เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรของโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย เพื่อนำมาเป็น
แนวทางในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน

2. ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การจัดการศึกษาสำหรับ
โรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย การสร้างเครื่องมือ จากสถิติ สิ่งพิมพ์ เอกสาร วารสาร
รายงานการสัมมนา การวิจัยวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์ ผู้ควบคุม และดูแล
การบริหารการศึกษาโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย จากกรมการศาสนา ครูผู้สอน และผู้บริหาร
โรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม 3 ชุด

4. นำเครื่องมือทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขคำถาม
และการใช้สำนวนภาษาให้เข้าใจง่ายและครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา แล้วนำกลับมาปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครู และนักเรียน จำนวน 13 คน
ในโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัยวันประชุมวงศาวาสโดยกำหนดผู้บริหารจำนวน 2 คนที่เคย
รักษาการแทนผู้อำนวยการ ครูจำนวน 7 คน และนักเรียนจำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง
ประชากร เพื่อเป็นแนวทางนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

6. นำผลการทดลองใช้เครื่องมือทั้งหมด ไปปรับปรุงแก้ไข เป็นแบบสอบถาม
สำหรับนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากกรมการศาสนาในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จากนั้น ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์ แล้วนำแบบสอบถามมาพิจารณาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามของผู้บริหาร 37 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามของครู 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.55 แบบสอบถามของนักเรียน 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.16 รวมแบบสอบถามทั้งหมด 338 ฉบับ เก็บได้ 296 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.57

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร ครู และนักเรียน โดยการหาความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง

5.2 วิเคราะห์คำตอบ แบบสอบถามตอนที่ 2 ในแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ โดยการหาความถี่และค่าร้อยละ

5.3 วิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ในแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู และนักเรียน แบบปลายเปิด นำมารวบรวมแล้วนำมาเสนอในรูปแบบของความเรียง

5.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู และนักเรียนมารวบรวมเพื่อศึกษาภาพรวมของการจัดการเรียนการสอน แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง

6. การนำเสนอข้อมูล

หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ เสนอในรูปแบบตาราง กึ่งบรรยาย และสรุปผลการวิจัย

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ